

Керівник програми

Доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри правосуддя Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, адвокат *Щербанюк Оксана Володимирівна*

Про програму

Магістерська програма «Адвокатура» спрямована на підготовку висококваліфікованих і високоєфективних юристів, здатних до ефективної адвокатської діяльності та іншої роботи у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина, законних інтересів юридичних осіб, а також державних органів та органів місцевого самоврядування. Навчання за даним напрямком – це унікальна можливість у короткі терміни освоїти необхідні компетенції для роботи в правозахисній сфері, у тому числі в адвокатурі.

Програма поєднує традиційні методи навчання за основними напрямками діяльності адвокатів з відпрацюванням професійних навичок правозахисників, що дозволить студентам після завершення навчання приступити до практичної роботи як в якості помічників адвокатів, так і в якості юрисконсультів юридичних осіб, а також органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Особливості програми:

- програма поєднує теоретичну підготовку з практичною діяльністю. У процесі навчання використовуються як традиційні методи навчання, так і інноваційні підходи до підготовки кадрів, з урахуванням досвіду зарубіжних країн;
- більшість викладачів, що залучаються до реалізації магістерської програми, являються або були у минулому практикуючими адвокатами або працівниками судової системи;
- практична спрямованість підготовки завдяки наявності у програмі спеціалізованих дисциплін за основними напрямками адвокатської практики;
- широкий перелік курсів за вибором, який дозволяє студентам сформувавши індивідуальний навчальний план, який би оптимально відповідав їхнім професійним, практичним та науковим інтересам;
- використання інтерактивних методів навчання: відтворення судового процесу, підготовки матеріалів справи, відпрацювання різних видів документів, дискусій, прецедентного аналізу, групових завдань;

- залучення фахівців-практиків, представників адвокатської спільноти для проведення тренінгів, семінарів, круглих столів та майстер-класів.

Напрями працевлаштування випускників

Випускники магістерської програми «Адвокатура» можуть бути працевлаштовані за наступними напрямками:

- помічник адвоката;
- юрисконсульт на підприємстві, установі, організації;
- науково-педагогічний працівник;
- інші юридичні спеціальності: робота у судах, органах прокуратури, нотаріату тощо.

Програма передбачає оволодіння наступними обов'язковими навчальними дисциплінами:

- Верховенство права
- Доступ до адвокатури
- Адвокатська етика та історія адвокатури
- Європейський захист людських прав
- Європейські стандарти адвокатури
- Юридичний супровід господарської діяльності
- Методика і тактика захисту особи в кримінальному процесі

Серед вибіркових дисциплін студенту пропонуються навчальні дисципліни:

- Комунікація адвоката
- Адвокат у конституційному судочинстві
- Представництво в судовому процесі
- Методика і тактика участі адвоката в цивільному судочинстві
- Участь адвоката в адміністративному процесі
- Форми і види адвокатської діяльності
- Судова промова адвоката
- Участь адвоката у виконавчому та нотаріальному процесах
- Документування адвокатської діяльності
- Адвокат у справах із сімейних та спадкових правовідносин
- Адвокат у справах із земельних правовідносин
- Адвокат у судовому засіданні (моделювання)
- Підготовка і участь адвоката у перегляді судових рішень
- Процесуальні особливості участі адвоката в справах окремого провадження
- Участь адвоката в особливих порядках кримінального провадження

Нормативна дисципліна **«Верховенство права»**
Курс забезпечує: **д.ю.н., проф. Петро Пацурківський**

«Верховенство права» належить до «наймолодших» нормативних дисциплін освітньо-професійних програм фахової підготовки магістрів зі спеціальностей 081 «Право» та 293 «Міжнародне право» на юридичному факультеті ЧНУ ім. Ю. Федьковича. У більшості правничих шкіл України вона ще не викладається. Однак враховуючи виняткову засадничу роль доктрини та принципу верховенства права як однієї із трьох – поряд з людськими правами та плюралістичною демократією – фундаментальних цінностей Європейського Союзу, а також роль верховенства права як критерію обґрунтування і прийняття будь-якого правового рішення, кафедра публічного права юридичного факультету університету впродовж останніх п'яти років викладає студентам цю навчальну дисципліну.

Мета даної навчальної дисципліни полягає в тому, щоб:

а) дати магістрам знання та розуміння: антропосоціокультурної природи верховенства права як основоположної загальнолюдської цінності; місця верховенства права у системі антропосоціокультурних цінностей; світоглядних джерел доктрини та принципу верховенства права; основоположних типів доктринальних підходів до розуміння верховенства права; буттєвої укоріненості верховенства права; примату блага (потреб) людини відносно її прав; пріоритету прав людини відносно її обов'язків; необхідності врахування кожним індивідом життєвих потреб іншого; особливої місії Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) у здійсненні верховенства права; ролі та значення, механізмів реалізації принципу верховенства права у правовій системі України;

б) виробити у магістрів когнітивні вміння: розпізнавати у невичерпній правовій реальності наявність чи відсутність верховенства права; виявляти тенденції, міру та форми впливу верховенства права на цю реальність; розрізняти онтологічну та позитивну укоріненість верховенства права; аналізувати зі світоглядних позицій парадигми верховенства права будь-яку правову ситуацію; розрізняти пізнавальний інструментарій доктрини верховенства права серед іншого пізнавального інструментарію; застосовувати цей інструментарій для аналізу юридичної практики, здійснення відповідних узагальнень, обґрунтування оцінок, висновків та пропозицій;

в) прищепити магістрам практичні навички: розпізнавання у будь-якій юридичній конструкції наявності чи відсутності ознак та властивостей верховенства права; застосування до вирішення практичних задач категорійно-понятійного апарату доктрини верховенства права; використання понятійного інструментарію доктрини верховенства права до аналізу правової дійсності; знаходження належних та достатніх аргументів для обґрунтування необхідності утвердження верховенства права у практичній діяльності; визначати за окремими проявами та їх зовнішніми

ознаками правову природу будь-якого суспільного явища; застосовувати Еталонні тести Венеційської комісії як мірило верховенства права.

Оволодіння вищезазначеним арсеналом знань і розумінь, когнітивних умінь і практичних навичок належить до атрибутів будь-якого правника європейського типу.

Нормативна дисципліна **«Доступ до адвокатури»**

Курс забезпечує: **д.ю.н., доц., адвокат Оксана Щербанюк**

Нормативна дисципліна «Доступ до адвокатури» є базовою дисципліною, яка охоплює значну кількість питань, що стосуються функціонування інституту адвокатури. Саме ця дисципліна детально вивчає інститут адвокатури, особу адвоката, порядок доступу до професії, проблеми, які виникають при їх діяльності. Підготовка фахівця-юриста неможлива без оволодіння ним ґрунтовними теоретичними та практичними знаннями з адвокатури України.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є закріплення, розширення та поглиблення знань студентів щодо змісту норм законодавства, яке регулює організацію та діяльність адвокатури, активізація їх аналітичної діяльності, вироблення навиків самостійного аналізу та тлумачення законодавства. За результатами вивчення навчальної дисципліни «Доступ до адвокатури» студент повинен знати: основні терміни та поняття, що використовуються у сфері адвокатури та адвокатської діяльності; принципи та етичні засади діяльності адвоката; положення чинного законодавства у сфері адвокатської діяльності; зміст, сутність та значення функцій адвокатури в Україні; види та форми адвокатської діяльності, що застосовуються на практиці; структуру та повноваження органів адвокатського самоврядування; основи правовідносин адвоката з довірителем та механізм їх застосування на практиці; механізми інтернаціоналізації законодавства, що регулює право на захист, та діяльність адвокатури в умовах глобалізації; механізми оцінки ефективності конкретних видів адвокатської діяльності; механізми вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні при здійсненні адвокатської діяльності; негативні тенденції розвитку інституту адвокатури; інноваційні технології та спеціальні знання у практичній діяльності адвоката.

Нормативна дисципліна **«Адвокатська етика та історія адвокатури»**

Курс забезпечує: **к.ю.н., адвокат Людмила Остафійчук**

Нормативна дисципліна «Адвокатська етика та історія адвокатури» складається з двох змістових модулів. Перший включає вивчення філософських витоків корпоративної етики адвоката, її зв'язок з професійною етикою інших юридичних професій, міжнародні стандарти

адвокатської етики, функції адвокатської деонтології, суб'єктів її забезпечення, етичних аспектів взаємовідносин між адвокатами, а також адвокатів із клієнтами, судом, органами правопорядку та іншими органами державної влади, теоретичні й практичні аспекти притягнення адвоката до юридичної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики. Другий присвячений вивченню та засвоєнню походження та історичного шляху світової та української адвокатури.

Метою навчальної дисципліни є засвоєння та подальше практичне застосування теоретичних знань у галузі адвокатської етики та історії адвокатури, в тому числі при підготовці до складання кваліфікаційного іспиту для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю відповідно до ст. 9 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 р.

Нормативна дисципліна «Юридичний супровід господарської діяльності»

Курс забезпечує: **к.ю.н., адвокат Ірина Бутирська**

Юридичний супровід господарської діяльності може передбачати ведення справ суб'єктів господарювання у господарських, адміністративних судах та судах загальної юрисдикції. У своїй діяльності суб'єкти господарювання часто зустрічаються з перевітками з боку різноманітних контролюючих органів. У зв'язку з цим, формування грамотної і ефективної, з точки зору правозастосовної практики, лінії поведінки є основним завданням у відносинах з правоохоронними та контролюючими органами.

Метою даної навчальної дисципліни є формування у студентів комплексного уявлення про правове регулювання господарської діяльності у цілому, систематизація раніше отриманих знань про форми, види та засоби державного регулювання господарської діяльності, поглиблене вивчення специфіки основних правових інститутів, окремих видів господарської діяльності, засад корпоративного права, договірної права, особливостей трудових правовідносин на підприємстві, набуття практичних навичок позасудового та судового захисту прав суб'єктів господарювання.

За результатами вивчення даної дисципліни, студенти повинні знати: 1) що безпосередньо являє собою господарська діяльність та юридичний супровід господарської діяльності; 2) процесуальні особливості представництва інтересів суб'єктів господарювання у господарських судах, судах загальної юрисдикції всіх інстанцій; 3) як підготувати та здійснити юридичний супровід різноманітних договорів; 4) яким чином здійснюється організація претензійно-позовної роботи на підприємстві; 5) як дотримуватись вимог трудового законодавства на підприємстві; 6) як оскаржувати рішення дій посадових осіб, правоохоронних і контролюючих органів тощо.

До того ж, студенти повинні вміти: 1) добре орієнтуватись у сучасному законодавстві (здебільшого в господарському, адміністративному, трудовому, цивільному, а також у процесуальних галузях права) 2) надавати комплексну кваліфіковану юридичну допомогу при укладенні договорів, складанні статутних документів та ін.

Успішне опанування студентами навчальної дисципліни «Юридичний супровід господарської діяльності» буде корисним студентам не лише в процесі їх навчання, а й стане необхідною передумовою для реалізації їх знань в майбутньому.

Нормативна дисципліна: **«Європейський захист людських прав»**

Курс забезпечує: **д.ю.н., проф. Сергій Меленко**

Європейський захист людських прав є однією із провідних дисциплін, які читаються студентам в процесі фахової підготовки магістрів зі спеціальності 081 «Право» та 293 «Міжнародне право» на юридичному факультеті Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. Дана дисципліна, у тому чи іншому вигляді, викладається у більшості правничих шкіл України. Саме тому, враховуючи виняткову засадничу роль доктрини та принципу захисту людських прав як однієї із трьох – поряд із верховенством права та плюралістичною демократією – фундаментальних цінностей Європейського Союзу, а також роль захисту людських прав як критерію обґрунтування і прийняття будь-якого правового рішення, кафедра Європейського права та порівняльного правознавства впродовж останніх п'яти років викладає студентам цю навчальну дисципліну.

Мета даної навчальної дисципліни полягає в тому, щоб:

а) дати магістрам знання та розуміння: основних теоретико-правових, політичних та інших передумов, етапів розробки та прийняття основних міжнародно-правових документів у сфері захисту людських прав; основних елементів міжнародної загалом та європейської зокрема інституційних систем захисту людських прав та місце у них міжнародних судових установ; порядку формування та структури міжнародних судових установ у сфері захисту людських прав; підстав звернення до міжнародних судових установ з метою захисту людських прав та вимог до відповідних заяв; порядку встановлення фактів порушення людських прав та розгляду відповідних заяв та звернень при підготовці справ до розгляду у міжнародних судових установах; поняття та механізмів вжиття відповідних заходів індивідуального та загального характеру, спрямованих на забезпечення виконання положень міжнародно-правових документів у сфері захисту людських прав; порядку застосування судами практики міжнародних судових установ у сфері захисту людських прав у процесі здійснення правосуддя.

б) виробити у магістрів когнітивні вміння та практичні навички: складення заяв до Європейського суду з прав людини та інших міжнародних судових установ щодо захисту людських прав; аналізу та тлумачення рішень

міжнародних судових установ у сфері захисту людських прав за ключовими напрямками: справи щодо захисту права на життя, права на захист від катувань, нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження або покарання, права на свободу, права на справедливий судовий розгляд, права на повагу до приватного життя, справ щодо захисту соціально-економічних та політичних прав; застосування на практиці порядку звернення рішень міжнародних судових установ у сфері захисту людських прав до виконання і застосування положень міжнародно-правових документів щодо захисту людських прав у судовій сфері, сфері законодавства та в адміністративній практиці.

Оволодіння вищезазначеним арсеналом знань і розумінь, когнітивних умінь і практичних навичок належить до атрибутів будь-якого правника європейського типу.

Навчальна дисципліна **«Європейські стандарти адвокатури»**

Курс забезпечує: **к.ю.н. Анна Цибуляк-Кустевич**

Навчальна дисципліна «Європейські стандарти адвокатури» має на меті підготовку висококваліфікованих фахівців в сфері надання правової допомоги, що спроможні гідно конкурувати на європейському ринку праці, оскільки вона спрямована на поглиблене вивчення європейських актів, що встановлюють стандарти діяльності адвокатури, аналіз європейського досвіду організації і діяльності адвокатури та набуття навичок критичної оцінки національного законодавства про адвокатуру та надання правової допомоги на предмет його відповідності європейським стандартам.

В межах курсу «Європейські стандарти адвокатури» вивчатимуться сутність поняття «Європейські стандарти адвокатури» та загальна характеристика системи джерел, прийнятих ООН та інституціями Ради Європи, Європейською комісією ефективності правосуддя, Консультативною радою європейських суддів щодо надання правової допомоги; міжнародно-правові стандарти права на правову допомогу адвоката; європейські стандарти взаємодії адвокатури зі судами та іншими суміжними інституціями; європейські принципи реалізації права на правову допомогу адвоката (принцип права на безоплатну правову допомогу; на ефективну правову допомогу та забезпечення якості правових послуг); європейські стандарти доступу до правосуддя та отримання якісної правової допомоги особами, які перебувають в економічно несприятливому стані; конституційно-правове регулювання інституту права на правову допомогу адвоката у країнах ЄС; правове регулювання діяльності адвокатури у праві ЄС; особливості організації та діяльності адвокатури в країнах ЄС (порядок та умови набуття статусу адвоката; загальна характеристика професійних прав та обов'язків адвоката, гарантій адвокатської діяльності; особливості дисциплінарної відповідальності адвокатів та систем безоплатної правової допомоги).

Нормативна дисципліна «Методика і тактика захисту особи в кримінальному процесі»

Курс забезпечує: **к.ю.н. Наталя Турман**

Нормативна дисципліна «Методика і тактика захисту особи в кримінальному процесі» має на меті засвоєння студентами методики та тактики здійснення захисту особи у кримінальному процесі, чітке розуміння завдань, які повинен ставити перед собою захисник з метою надання кваліфікованої юридичної допомоги. Здійснення підготовки адвоката, який представляє інтереси обвинуваченого, потерпілого та інших учасників під час здійснення кримінального провадження.

Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів. Перший модуль включає вивчення співвідношення нормативного регулювання участі адвоката у кримінальному процесі і правил адвокатської етики. Розгляд та засвоєння нормативних положень, щодо обов'язкової участі захисника під час здійснення кримінальних проваджень. Опрацювання загальних питань участі адвоката у здійсненні слідчих (розшукових) дій, аналіз практики та методики подання клопотань і скарг адвокатами, окреслення методики ознайомлення адвоката з матеріалами кримінальних проваджень. Здійснення аналізу особливостей статусу адвоката при затриманні підозрюваного, при пред'явленні обвинувачення, вирішенні питання про запобіжний захід, ознайомленні з підсумковим процесуальним документом досудового слідства або дізнання. Ознайомлення з процесуальним статусом адвоката при укладанні угод у кримінальному процесі. Другий модуль присвячений розгляду основних процесуальних моментів оформлення допуску адвоката для участі у кримінальних провадженнях а також розгляду обставин, що виключають участь адвоката у даних провадженнях. Окреслення особливостей статусу адвоката на підготовчому судовому засіданні, при розгляді кримінальних проваджень судом першої, апеляційної та касаційної інстанцій, виконанні рішень суду, а також при розгляді проваджень за нововиявленими або винятковими обставинами обставинам. Опрацювання спірних та колізійних ситуацій, які трапляються на практиці під час здійснення адвокатської діяльності.